

Dosarul nr. 2ra-1310/22
2-20079612-01-2ra-19092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Natalia Grosul, reprezentată de Marin Grosul,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Grosul împotriva Instituției de Educație Timpurie nr.133 cu privire la anularea ordinelor, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 29 iunie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d.2) și ulterior la data de 02 iulie 2020, în original, Natalia Grosul a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției de Educație Timpurie nr.133, solicitând anularea ordinului nr. 10 „ab” din 27 ianuarie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare și anularea ordinului nr. 33 „ab” din 27 martie 2020 cu privire la neacordarea sporului pentru performanță a cadrului didactic, emise de Instituția de Educație Timpurie nr.133, restabilirea în drepturile salariale pentru a beneficia de sporul de performanță.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, în data de 01 decembrie 2017 a fost angajată în funcția de educator, în cadrul Instituției de Educație Timpurie nr.133. Din momentul angajării, a respectat cu strictețe disciplina muncii și programul zilnic de muncă, a îndeplinit conștiincios obligațiile sale, a fost ordonată și disciplinată în activitate. Plângeri nu au fost pe numele său și nu i-au fost aplicate sancțiuni disciplinare, precum nici pentru perioada anterioară a activității în domeniul învățământului preșcolar, timp de 20 de ani.

În data de 27 ianuarie 2020, de către Instituția de Educație Timpurie nr.133 a fost emis ordinul nr. 10 „ab”, prin care i-a fost aplicată o sancțiune disciplinară sub formă de „mustrare aspră”, pentru încălcarea normelor de conduită în relațiile cu copiii.

Ulterior, la data de 27 martie 2020 de către Instituția de Educație Timpurie nr.133 a fost emis ordinul nr. 33, prin care nu i s-a acordat sporul pentru performanță pentru perioada sancțiunii aplicate anterior prin ordinul nr.10.

Reclamanta a precizat că, ordinul nr. 10 i-a fost adus la cunoștință contra semnătură la data de 27 ianuarie 2020, la solicitarea sa de a-i întocmi un exemplar

sau cel puțin de a-i elibera o copie a ordinului. Exprimând dezacordul cu ordinul dat, în temeiul art. 211 alin.(2) Codul muncii a solicitat revocarea acestuia de către angajator, însă nu a primit un răspuns în acest sens.

Ordinea aplicării sancțiunilor disciplinare este reglementată în exclusivitate de art.201-211¹ Codul muncii. Or, aplicarea sancțiunilor disciplinare pentru încălcarea disciplinei muncii reprezintă un raport de muncă. Astfel, a indicat despre lipsa temeiurilor de drept ale ordinului nr.10, fiind emis cu încălcarea prevederilor art. 210 Codul muncii și fără respectarea ordinii de aplicare a sancțiunilor disciplinare prevăzute de art. 206, art.208 Codul muncii.

De asemenea, a susținut că urmează a fi restabilită cu efect retroactiv în drepturile salariale, în ceea ce privește acordarea sporului de performanță, ca efect al anulării ordinului nr.10 și a celui subsecvent, nr.33.

În data de 17 septembrie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d.28), Natalia Grosul, reprezentată de Marin Grosul, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat anularea cu efect retroactiv a ordinului nr. 10 „ab” din 27 ianuarie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, anularea cu efect retroactiv a ordinului nr. 33 „ab” din 27 martie 2020 cu privire la neacordarea sporului pentru performanță a cadrului didactic, încasarea sporului de performanță în mărime de 697,00 de lei lunar, neachitat pentru perioada din aprilie 2020 până la data emiterii hotărârii, încasarea sumei de 30000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral, restabilirea în drepturile salariale pentru a beneficia de sporul de performanță.

Suplimentar reclamanta a menționat că, i-a fost cauzat un prejudiciu moral considerabil, or, prin aplicarea sancțiunii disciplinare, i-a fost lezată reputația ireproșabilă, i-a fost afectată starea de spirit, fiind într-un stres constant de la aducerea la cunoștință a ordinului de sancționare.

Prin încheierea din 05 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea cu privire la repunerea în termenul de prescripție înaintată de Natalia Grosul, reprezentată de Marin Grosul; s-a admis în parte demersul privind excepția de tardivitate depus de Instituția de Educație Timpurie nr.133, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu; s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Grosul împotriva Instituției de Educație Timpurie nr.133 în partea pretenției cu privire la anularea ordinului nr. 10 „ab” din 27 ianuarie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, ca fiind depusă peste termenul de prescripție; în rest, a fost respins ca fiind neîntemeiat demersul privind excepția de tardivitate.

Prin decizia din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat de Natalia Grosul și s-a casat încheierea din 05 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, restituind cauza spre rejudecare.

Prin hotărârea din 13 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Grosul împotriva Instituției de Educație Timpurie nr.133 cu privire la anularea cu efect retroactiv a ordinului nr. 10 „ab” din 27 ianuarie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, anularea cu efect retroactiv a ordinului nr. 33 „ab” din 27 martie 2020 cu privire la neacordarea sporului pentru performanță a cadrului didactic, încasarea sporului de performanță în mărime de 697,00 de lei lunar, neachitat pentru perioada aprilie 2020-martie 2021, încasarea sumei de 30000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Natalia Grosul și s-a menținut hotărârea din 13 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că, ordinul nr. 10 „ab” din 27 ianuarie 2020 distinge în mod evident constatarea angajatorului, dar și obligația concretă, care a fost încălcată de reclamantă, enunțată la cap. II, pct.6 Principii și norme de conduită, ocrotirea vieții și sănătății copiilor ale Codului de etică al cadrului didactici, potrivit căruia în relațiile cu elevii, copiii cadrele de conducere, cadrele didactice și cadrele didactice auxiliare respectă și aplică următoarele norme de conduită supravegherea permanentă a acestora pe tot parcursul activităților în școală, precum și în cadrul celor organizate de instituția de învățământ în afara acesteia, în vederea asigurării depline a securității tuturor celor implicați în aceste acțiuni; neadmiterea tratamentelor și pedepselor degradante, a discriminării sub orice formă și aplicării niciunei forme de violență fizică sau psihică; asigurarea protecției fiecărui elev, copil, prin denunțarea formelor de violență fizică exercitate asupra acestora, a oricărei forme de discriminare, abuz, neglijență sau de exploatare a elevilor, copiilor.

Cu referire la solicitarea Nataliei Grosul privind anularea cu efect retroactiv a ordinului nr. 33 „ab” din 27 martie 2020 cu privire la neacordarea sporului pentru performanță a cadrului didactic, încasarea sporului de performanță în mărime de 697,00 lei lunar, neachitat pentru perioada aprilie 2020 – martie 2021, instanța de apel a remarcat faptul că, temei legal pentru emiterea acestuia a constituit ordinul nr. 10 „ab” din 27 ianuarie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare și prevederile pct.4.4 al Regulamentului cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanță personalului din IET nr.133, potrivit căruia salariaților care au fost sancționați disciplinar nu li se acordă sporul pentru performanță, pentru perioada sancțiunii.

Astfel, instanța de apel a apreciat că, instanța ierarhic inferioară corect a concluzionat că, nu sunt motive legale de admitere a solicitărilor privind anularea cu efect retroactiv a ordinului nr. 33 „ab” din 27 martie 2020 cu privire la neacordarea sporului pentru performanță a cadrului didactic, încasarea sporului de performanță în mărime de 697,00 lei lunar, neachitat pentru perioada aprilie 2020 – martie 2021. Or, aceste pretenții sunt pretenții subsecvente pretenției cu privire la anularea ordinului de sancționare nr. 10 „ab” din 27 ianuarie 2020, care, la caz, s-au dovedit a fi neîntemeiate.

Mai mult, termenul de un an, pentru care angajatorul a dispus a nu achita Nataliei Grosul (anterior Negru) sporul pentru performanță corespunde prevederilor legale ale art. 211 alin. (1) Codul muncii, potrivit căruia termenul de validitate a sancțiunii disciplinare nu poate depăși un an din ziua aplicării.

Reieșind din faptul că, acțiunile Instituției de Educație Timpurie nr. 133, care s-au stabilit a fi legale, instanța de apel a constatat ca întemeiată soluția instanței de fond privind respingerea pretenției Nataliei Grosu cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 30000 de lei, or, actele și circumstanțele cauzei nu dovedesc existența dreptului reclamantei de a cere de la pârât repararea prejudiciului moral pretins.

La 24 august 2022, Natalia Grosul, reprezentată de Marin Grosul, în bază de procură, în temeiul art. 75 alin.(1¹) Cod de procedură civilă, a depus cerere de recurs

împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a pretențiilor înaintate.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel nu a determinat corect raportul juridic. Circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost stabilite și elucidate pe deplin. Probelor prezentate s-a dat o apreciere superficială, neobiectivă și arbitrară. Decizia contestată este adoptată cu încălcarea normelor de drept material și prin interpretarea și aplicarea în mod eronat a acestora.

Instanța de apel, la fel, ca și prima instanță, nu a constatat faptul că, ordinele nr. 10 „ab” și 33 „ab” nu corespund exigențelor legale impuse de art. 210 alin. (1) Codul muncii, fapt datorat interpretării și aplicării în mod eronat a legii materiale.

Recurenta a opinat că, neindicarea în conținutul ordinelor contestate a termenului de contestare, a temeiurilor de drept și a organului în care pot fi contestate, reprezintă încălcări ale dispozițiilor legale. Legiuitorul la art. 210 Codul muncii stabilește în mod imperativ obligația angajatorului de a indica elementele respective în conținutul unui ordin de aplicare a sancțiunii disciplinare, în ipoteza emiterii acestuia. În consecință, ordinele contestate sunt ilegale, din motiv că, contravin dispozițiilor imperative ale legii privind exigențele de formă și conținut prevăzute la art. 210 Codul muncii.

Atât instanța de apel, cât și instanța de fond au încălcat în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, reglementate de art. 130 Cod de procedură civilă. Instanțele ierarhic inferioare au statuat greșit asupra faptului că, raportul de expertiză extrajudiciară a stat la baza emiterii ordinelor de aplicare a sancțiunii disciplinare. În afară de raportul de expertiză extrajudiciară, care nu are tangență cu pretinsa încălcare impusă, alte probe de către partea adversă nu au fost prezentate. Astfel, unica probă de care s-au condus instanțele ierarhic inferioare la emiterea deciziilor, a fost raportul de expertiză extrajudiciară cu un conținut contradictoriu faptei imputate. Raportul dat nici nu putea fi calificat ca fiind o probă concludentă, în ipoteza în care a fost eliberat la data de 29 ianuarie 2022, după emiterea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare. Această manieră de apreciere a probelor contravine în mod vădit prevederilor art. 130 Cod de procedură civilă.

Într-o altă ordine de idei, instanța de apel și instanța de fond nu au constatat faptul că ordinele nr. 10 „ab” și 33 „ab” contravin în mod vădit prevederilor art. 206 alin. (4) Codul muncii, care, la rândul lor, reglementează inadmisibilitatea dublei sancționări pentru aceeași faptă. Or, emiterea unui ordin de sancționare sub formă de mustrare aspră și apoi după o lună un alt ordin de reținere a sporului pentru performanță, reprezintă două sancțiuni diferite, fapt inadmisibil în sensul prevederilor art. 206 alin. (4) Codul muncii.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 19 septembrie 2022 (f.d.196) a fost expediată în adresa intimatului și a fost recepționată la 28 septembrie 2022, conform avizului de recepție (f.d.198).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 05 mai 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 24 august 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale către participanții la proces, conform scrisorii, la data de 25 iunie 2022 și 27 iunie 2022, inclusiv prin intermediul poștei electronice reprezentantului recurente, Marin Grosul (f.d.187-188). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Natalia Grosul, reprezentată de Marin Grosul, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Natalia Grosul, reprezentată de Marin Grosul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Natalia Grosul, reprezentată de Marin Grosul.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Natalia Grosul, reprezentată de Marin Grosul, împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat